7de JAARGANG. CURAÇAO DEN 8 MAART 1890 N° 323

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50. voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.
UITSLUITEND AGENT VOOR EUROPA:
P. JOLY & J. MARTIN,
66, RUE LAFAYETTE, PARIJS.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar pedilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un annucio di 1 té 7 regel, fl 0,50 cada regel mas fl. 0,07½.

DE ENCYCLIEK „SAPIENTIAE CHRISTIANAE."

In alle talen wordt door de groote bladen van alle richtingen de jongste Encycliek van Paus Leo XIII met ingenomenheid en bewondering besproken en gecommentarieerd. Slechts de organen van den heer Crispi zien er een prediking in tot opstand en verzet tegen de burgelijke wetten. Met name hoort *Capitan Tracassa* er een oorlogskreet in aanheffen. Terecht heeft dit de bevreemding ook van vele liberale, niet italiaansche bladen verwekt, die het onnoodig achtten er op te wijzen, dat deze Encycliek, die op de verhevenste beginselen gegrond is, een dergelijke uitlegging geheel en al uitsluit. Een geurende bloemruiker van lofspraken op 's Pausen jongste Encyclieek zouden wij uit de organen der europeesche pers kunnen verzamelen. Wij meenen echter de voorkeur te moeten geven aan een beoordeeling voorkomende in de Maasbode van den 2 Februari, door den geleerden Dominicaan V. de Groot, professor te Nijmegen geleverd. Wij laten haar hier bijna in haar geheel volgen:

Nog eens heeft Petrus door Leo gesproken!

Sedert Petrus, op het eerste Pinksterfeest der Cristelijke Kerk, te Jerusalem zijne stem verhief, en zeide: *Redt u van dit verkeerd geslacht* (Hand. II: 40), gaat het Pauselijk woord over de wereld uit als een bezielende adem des levens. Dit woord bezielt alles, omdat het zelf bezield wordt door den God des levens.

Welk vorstenhuis en aloude regeering bewaart in zijn archieven een schat van oorkonden, ook maar een zweem toonend van die edele wijsheid en het hooge beleid, waar de *Regesta Pontificum Romanorum*, de Pauselijke regeeringsstukken, door uitblinken. Van Paus Clemens I (92—101) en diens beroemden eersten brief aan de kerk van Corinthe tot de gedenkwaardige encyclieken van Z. H. Leo XIII, overal hoogepriesterlijke majesteit en het hart van den herder en vader aller geloovigen.

Overschoon is met name de encycliek, naar de aanvangswoorden genoemd *Sapientiae Christianae* en onder dagteekening van 10 Januari dezes jaars door onzen H. Vader tot alle Katholieke herders der geheele wereld gericht. De stad Rome bezit bewonderenswaardige zegebogen en obelisken; maar wie kan zich, bij een stille, rustige herlezing van dit dit opperpriesterlijk schrijven, weerhouden, aan de hooge levenskracht te denken van Christus' Stedehouder, die het vervaardigde, en van het Katholieke volk, de Kerk Gods, voor wie het geschreven is? De toekomst zal nog tallooze malen alle *byzonderheden* dier verhevene leering *over de plichten der Katholieken* raadplegen: wij vestigen hier de aandacht onzer lezers op het doorwrochte stuk *in 't algemeen*.

Minnaren van klassiek Latijn en edele taalvormen, taalvormen, plooibaar voor de fijnste nuances der denkbeelden, vast en krachtig voor de meest energieke gedachten en gevoelens, vinden in deze encycliek een feestdisch voor hun geoefenden smaak. Zóó spraken in het oude Rome de groote meesters op het Capitool en het Forum Romanum. Gelukkig, als de bijgeloovige haat, die thans redeloos tegen het Pausdom raast in de Eeuwige Stad zelve, door de schoonheid dezer taal eenigszins getemd werd, gelijk de dieren door de lier van Orpheus! Nu vindt het Pauselijk woord, dat bezadigde geesten verlicht, bij velen louter hartstocht, die blind maakt.

En toch drijft den tachtigjarigen Opperpriester geen ander dan een heilig verlangen naar het eeuwig heil der zielen en het waarachtig geluk der burgerlijke maatschappij. Reeds bij den aanhef en voordurend bij 't ontwikkelen der gedachte wijst hij den lezers het gevaar aan, dat als een springvloed snel nadert, door alle sluizen breekt, met nieuwe verwoestingen op de aangerichte rampen dreigt. Het is de stem des wachters op Sion. Uit de streng in toom gehouden taal spreekt een profeet, die in het hart onzer jammeren las. Waar Leo XIII de woorden doet hooren: *mala, pericula,* [*rampen, gevaren*] verkrijgen zij een geheel buitengewone kracht: men gevoelt, dat er geheele legerscharen van ellenden naderen.

Men doet Gods Kerk een hevigen oorlog aan. De Gode ontroofde oppermacht kent men der menschelijke natuur toe. Maar aldus wordt de burgelijke maatschappij aangetast. Gelijk elders, waar de groote Opperpriester de koningen en rechters dezer aarde onderwijst, is ook hier het denkbeeld met alle kracht en hoogen ernst uitgesproken, dat een volk *zonder geweten* en een Staat, slechts steunend *op geweld*, in verwildering en in slavernij moeten wegzinken. Er is maar één redding: in het *byzonder* leven, in het *staats*-leven moet men weder *denken* en *handelen* naar de Christelijke wijsheid. Meer dan eens heeft de H. Vader over deze waarheden gesproken: de nood der tijden dringt hem, om *de plichten der Katholieken* nog nader te ontvouwen. Derhalve is het jongste Pauselijk schrijven bij uitstek van practischen aard; een reeks van gevolgtrekkingen, zou men kunnen zeggen, uit vroegere encyclieken. Welk Katholiek moet niet verlangen, dit woord van Christus' Plaatsbekleeder diep in zijn geest te prenten.

Plichten steunen op God.

De H. Vader wijst bij 't begin zijner encycliek God aan als 's levens doel. Naar God te streven is de *hoogste wet*. Niemand, huisgezin noch burgerlijke maatschappij mag zich aan deze wet ontrekken. Onder Christus, het onzichtbaar hoofd, bestuurt de Paus met de volheid der geestelijke macht de heilige stad van den levenden God, de Kerk. De Kerk, uit God geboren, roept, leert, leidt de menschheid tot het eeuwig geluk.

Uit deze waarheden, de ziel en kracht der geheele encycliek, ontwikkeldt Leo XIII *de plichten der Katholieken*. De voornaamste plichten zijn 1° bovennatuurlijke liefde tot de H. Kerk; 2° het trouw bewaren des geloofs tegenover allerlei valsche redeneeringen: 3° eene openlijke en standvastige belijdenis van de Katholieke leer en ijver om haar, ieder naar zijne krachten, te verbreiden: 4°, eensgezindheid: 5°, gehoorzaamheid aan den H. Stoel; 6°, in het bestuur der burgerlijke maatschappij en het steunen der mannen, aan wie dit wordt toevertrouwd, scheide men zich niet van de beginselen des Christendoms; 7°, zij, die openbare ambten bekleeden, moeten en eene valsche voorzichtigheid vermijden, die niets verricht, èn de vermetelheid, waardoor men de Kerk naar zijn oordeel wil doen regeeren: 8°, priesters en leeken moeten in de nauwste vereeniging met hun bisschoppen leven en handelen; 9°, ieder beoefene de Christelijke deugd allermeest de liefde tot God en de menschen: 10°, de huisvaders moeten hun gezin naar Christus' wet besturen en zorg dragen voor een Christelijke opvoeding hunner kinderen in school en huis.

Ziedaar de veelomvattende plichten, door onzen Opperherder verkondigd. Wie ze zonder bezieling moge beschouwen, de nadenkende lezer der *Sapientiae christianae* voorzeker kan dit niet. Het woord des Pausen schittert van licht als de zon aan den hemel. Zij, die in Leo den H. Petrus, in Petrus den goddelijken Meester niet hooren, noch het woord verstaan: *gij zijt de steenrots*, zij zullen toch het allerleerrijkst document bewonderen, waarin de onsterfelijke Paus de afzonderlijke deelen met diepe wijsheid en scherpzinnige teekening der toestanden behandelt en alle deelen samenvoegt tot een grootsch en machtig geheel. Den Katholiek gaan bij deze helderheid van leering de oogen open: ja, een volk met zulke plichten is het volk Gods.

De encycliek is met buitengewone klem geschreven. Wel een energie in dien grijsaard! Schijnt zijn bloed in de aderen schier verstorven, de ziel brandt van het verheven enthousiasme des geloofs, gelijk een held uit het apostolische tijdvak. Zoo was de heilige wilskracht van

---

FEUILLETON.

Richbertha di Stavoren.

I.

Na principio di siglo XIII, Stavoren (Friesland) tabata e principal stad comercial di hinter Europa occidental; su barcoenan cruzando toer lamarnan, tabata regresá den su haf espacioso i sigur, yená di carga fó di toer parti di mundo conocí, tesoronan preciosísimo i productonan di toer tera tabata amontoná ayí pa ser revendé. Na consecuencia di toer esai, su habitantenan, no importa nan categoría, a adquirí un riqueza inmensa i desconocí na otro lugárnan, i bao di nan tabata reiná un luho, un magnificencia koe casi tabata parcé fabuloso, i esai tambe no a largá di exitá i engendrá un rivalidad, un ambicion koe porfin a precipitá muchoe di nan den un abismo di ruina. E habitationnan tabata palacio di príncipe, trahá di mármol di más escohí; nan porta tabata adorná coe oro i plata, i frecuentemente coe piedra preciosa, i e sala — i cuartonan tabata briljá di albastro di más noble, di mármol di más fini i di más cara, di toer loke magnificencia oriental por a inventá i koe arte di más elevá por a trahá.

Na cabez dje habitantenan poderosamente rico, bibá den un luho disipador i den abundancia, bo tabatin Richbertha, viuda dje promer comereiante i armador dje stad. El tabata posedé más koe cien barcoe, i semper él tabata recibí cargamentoe di más ricoe i di más precioso. Desgraciadamente su vanidad i su orguljo tabata crecé pareeuw coe su rikeza. Ningún no por a igualéle, bam cordá surpaséle; coe desprecio él tabata largá su vista caí riba nan koe no tabata poderoso, i coe un misericordia altanera el tabata aceptá adoración di nan koe tal cual por a poestá coe n'éle, i na esaki nan únicamente él tabata concedé e alto favor di acercá su persona. Den disipación di mas excesiva él a largá adorná sn palacio: akí ayá plachi di plata tabata sirbi manera tapijt pa camná ariba, muráyanan tabata cubrí coe oro, i coe grandísima abundancia diamanta tabata gestrooiden e cas suntuosa. Diariamente el tabata doená comementoe di más briljante i fiesta di más preciosa; nó pa complacé ó agradá su invitadonan, ni pa demoestrá nan amistad ó cordialidad, ma solamente i únicamente pa nan admirá i spantá na presencia di e luho di príncipe, di e rikeza fabulosa, dje manharnan exquísita i dje binjanan noble. Anto el tabata sintá den su grandeza terrible, manera un reina orguljosa meimei di su tesoronan innumerable, i él tabata exihí atencion, si, adoración di toer esnan k'él a permití dí penetrá den su habitación, I un gran número di lembedó, di noblenan pober i di estranheronan curioso tabata esmerá nan po aduléle i pa adorá su persona.

Riba un cierto dia un extranhero desconocí a bai bisitá e célebre Stavoren i él a suplicá di ta admití cerca e viuda rikísima. Richbertha lo recibiéle e anochi ayí i él a prepará un cena briljante. Ora e estranhero a drentá e sala real, él a keda pará encantá dje lamar di luznan deslumbradora, realzá pa briljo di tantoe diamanta, oro i plachi di plata koe tabata adorná muráyanan i zolder. Hibá dilanti di Richbertha k'a keda coe grandi alegría ta observá e admiración muda di su visitador, e estranhero dicí coe n'éle coe un tono di alabanza:

— "¡ Noble i poderosa Senjora! mi a viahá masjá, mi a mirá masjá tera i masjá stadnan, mi a visitá masjá palacio i castiljo, ma mi tabata anhelá pa conocé e stad célebre di Stavoren, i di mirá coe mi mes wowonan rikeza i tesoronan di Richbertha, koe ta sina glorificá den hinter mundoe. Mi ta admirá i asombrá, pasobra semehante grandeza, semehante luho ainda nunca mi wowo no a mirá,

E viuda a sintí su mes alabá i esai a hací él simpatizá unbé k'e estranhero distinguido, k'a visitá tantoe palacio real. E desconocido tabatin un cara noble, un boenita estatura haltoe, un edad algo avanzá, i bistí coe un túnica oriental escohí, toer bordá coe oro. Richberta a doenéle manoe k'él a zoenchi respetuosamente, i él a invitéle di sintá un banda di djéle. Ora e desconocido a sintá, él a keda ta mirá e gran mesa di fiesta, koe tabata adorná coe platonan di más sabroso i [illegible]

Gregorius VII en Innocentius III. Hij wil *de daad.* 't Is tijd, om uit den slaap op te staan. Ieder moet het vernemen : thans te wijken of te zwijgen, verraadt of een man zonder kracht of een twijfelaar : — de Christenen zijn voor den strijd geboren ; — randt de Staat Kerk en godsdienst, Christus en zijn Stedehouder aan, dan is weerstaan plicht, onderdanig zijn misdaad, *resistere officium est, parere scelus.*

Een Christen, zegt de H. Vader, „moet veeleer alles verduren en den dood zelven liever willen, dan de zaak van God en de Kerk verlaten."

Die onderwijzingen en vermaningen, vol van de kracht, die uit God is, roepen zeer nadrukkelijk de hoogere kringen der maatschappij tot handelen. Een gedeelte der geleerde wereld ligt onder het gewicht der natuurkundige ontdekkingen gekluisterd ; velen hebben geen begrip van het wezen der Kerk ; anderen vervolgen den Opperpriester en zoeken de verdelging des Christendoms. De vijanden der Kerk zijn vol overmoed. Dus betaamt het, dat zoovele nog sluimerende krachten onder de Katholieken opstaan, geleerden, talentvolle mannen, staatslieden. Hun vooral past de zielesterkte, de *fortitudo*, de *robustus animus.* Hoe treffend wordt in de encycliek de zoogenaamde voorzichtigheid geschilderd, die den vijand geen weerstand biedt uit vrees, dat de strijd de vijandelijke gemoederen zal verbitteren ; die zucht over het verminderen des geloofs en de verbastering der zeden, niets tot redding doet, steeds in den Paus iets heeft te laken. Met wat hoogen ernst wordt de waarheid verkondigd, dat de werkeloosheid en verdeeldheid der Katholieken hunne tegenstanders heeft overmoedig gemaakt. Kortom alle loomheid en verkleefdheid aan valsche rust wordt streng gevonnist. Het vuur van werkzamen ijver moet in alle Katholieke harten branden. Daarom roept Leo XIII allen toe :

De voortreffelijkste en meest begeerenswaardige goederen staan op het spel.

Het loon den arbeid is overgroot. Niet voor Christus willen strijden is hem bestrijden ; Hij zal voor Zijnen Vader in den hemel hen verloochen, die weigerden Hem voor de menschen te belijden op aarde.

Geloof en zedeleer zijn in het Katholicisme door den innigsten band verknocht. Ook zijn de vermaningen des H. Vaders over onze plichten op den vasten bodem der heiligste geloofswaarheden, niet in de lucht gebouwd; de verkwikkende levensadem der bezielende en verhevene leerstukken stroomt ons overal tegen. Ongetwijfeld komt het indrukwekkende der encycliek daar voornamelijk uit voort. Drie gevoelens echter treden hier bijzonder te voorschijn en moeten alle oprechte harten door de wijze uitspraken des Opperpriesters winnen: een oprecht verlangen naar de orde, vrede, geluk ook in de burgelijke maatschappij; een vurige liefde tot God en de menschen; een moedig en onwankelbaar vertrouwen op God, die de zegepraal aan Zijne Kerk heeft beloofd.

In onze maatschappij kreeg alles een knak. De volkeren wenden zich van het Evangelie af ; *zonde maakt de volkeren ongelukkig* (Pro. XIV, 34). Het Evangelie moet wederom in de wetten en de harten leven. Daarom biedt het Opperhoofd der Katholieke wereld zijn steun aan, opdat de samenwerking der tijdelijke en geestelijke macht, naar de beginselen der Christelijke wijsheid, de rampen keere. Het welt uit het diepste zijns harten, wanneer hij den wensch uitspreekt, dat God moge te hulp snellen en, Zijner goedertierendheid gedachtig, op de burgerlijke maatschappij nederzien. Voor het heil der maatschappij vraagt hij gebeden; smeekt hij, dat men de Christelijke deugd beoefene en handele *uit geweten* ; spreekt hij die schoone waarheid uit : „ het lot der Staten wordt grootendeels beslist binnen de muren des huisgezins."

Allermeest zal de Christelijke *liefde* de wereld ten zegen zijn.

Lees in de encycliek die schoone bladzijden over de liefde. Kan men in edeler taal over de liefde tot God en den naaste, waardiger over de liefde tot de Kerk en het Vaderland spreken ? Herleven moet de liefde, die groote dingen totstandbrengt, *magnarumque rerum effectrix sancta caritas.* Er zouden minder verwoestingen zijn aangericht, waren men sterker geweest in het geloof, dat *door de liefde werkt.* Daarom dringt de groote Leeraar dezer eeuw zoo krachtig op eensgezindheid aan ; smeekt hij, dat men elken strijd stake, waarbij de krachten verspild worden, zonder eenig nut voor den godsdienst; daarom vraagt hij offervaardigheid. De liefde zelve heeft bij dit Pauselijk schrijven de gouden veder gevoerd. Want niemand zal ontkennen, dat geheel de encycliek is ingegeven door een energieke toewijding aan het goddelijke en heilige, aan de Christelijke gerechtigheid.

Gaarne houden alle Katholieken met hun door God gestelden leidsman hetzelfde spoor. Zij hebben Petrus en zijn scheepje lief. Maar de storm der tijden breekt somtijds den moed. „Hebt vertrouwen," spreekt de Opperpriester, in naam des goddelijken Meesters. „ Hoe grooter het geweld van den strijd is, des te zekerder, door Gods bijstand, de zegepraal. *Vertrouwt; ik heb de wereld overwonnen.* — Nooit en op geenerlei wijze wordt de Kerk verlaten door God. Schijnt het vervullen der aangewezen plichten iemand lastig en zwaar, het antwoord luid, dat „het juk van Jesus Christus zoet is en Zijn last licht. "

Strijdt den goeden strijd— dit is de roepstem van den man, dien God ons tot leidsman schonk ; — weest *geheel* strijdvaardig, vertrouwt *geheel* op God !

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Op a. s. Donderdag den 13 dezer receptie (soirée dansante) ten Gouvernementshuize.

Ten Parkette van den Procureur Generaal ligt ter beschikking van den daarop rechthebbende een *Pandbriefje, Spaar-en Beleenbank* alhier, gevonden op een particulier erf alhier alsook een gonden kindervingerring, alhier op straat gevonden.

De Commissie tot het doen der Indeel ng bij en het onderzoeken van en beslissen op de redenen van vrijstelling en uitsluiting van de Schutterij, benoemd bij besluit van den Hoog Ed. Gestr. Heer Gouverneur dd. 14 December 1889 N°. 755, maakt hierbij bekend, dat zij tot aan de benoeming van eene andere Commissie voor een volgend jaar blijft bestaan, en dat alzoo aan alle mannelijke ingezetenen in het Stads of Eerste district dezes eilands wonende, die op den 1 Januari dj. den vollen ouderdom van 18 jaren hebben bereikt, en hun Een en Veertigste jaar niet zijn ingetreden, doch wegens *ziekte, uitlandigheid of andere wettige verhindering* niet in de mogelijkheid zijn geweest, voor haar te verschijnen in hare gehoudene zittingen op den 13, 21 en 28 Februari ALSNOG de gelegenheid wordt gegeven om zich bij den Secretaris der bovenbedoelde Commisie aantemelden.

NEDERLAND.

In het begin van Februari was er sprake, dat er op Konings verjaardag een galadiner zou worden gegeven op het Loo. Is dit bericht juist, dan geeft het een gunstigen indruk van Zr. Majesteits gezondheidstoestand in die dagen.

Omtrent de grenskwestie in Suriname en het den Czaar aangeboden scheidsrechterschap weet de *Köln. Zeitung* te melden, dat het geschil loopt over de vraag welke van de twee boven-armen van de Maroni-rivier, de Lawa of de Tapanahoni, de grens tusschen Nederlandsch- en Fransch-Guyana vormt, een vraag van gewicht, wegens de goudvelden, welke er tusschen liggen. Zoo stelde Nederland de kwestie, maar Frankrijk wenscht — ten onrechte, zegt de *K. Z.* - uitspraak over verdeeling van het terrein.

Toen bleek, dat de strijdende partijen 't niet eens waren over het omschrijven van het geschilpunt, kon de Czaar bijna niet anders doen dan zijne bemiddeling weigeren.

— De Nederlandsche Regeering heeft aan de Fransche voorgesteld om de kwestie der grensregeling in Guyana aan het scheidsgerecht van Z. M. den Koning van België op te dragen. De Fransche Regeering antwoordde nog niet.

— Zooals een correspondent van een nederlandsch blad uit de residentie te recht doet opmerken, is de verwerping van het Hoofdstuk X (Koloniën) inderdaad een verrassing geweest. Op de tribune bevond zich de dochter des heeren Keuchenius en weinige oogenblikken nog vóór de stemming was zij door iemand, die geacht kon worden den loop der zaken te kunnen beoordeelen, gerustgesteld omtrent den uitslag. Tot op het laatst hingen eenige stemmen in de lucht en blijkbaar hebben, toen verdediging van het beleid des ministers door zijn medestanders zoo goed als geheel bleef ontbreken, de weifelende leden, onder den onaangenamen indruk van dit feit, besloten tegen te stemmen.

— Eene reorganisatie van de Departementen van Binnenlandsche Zaken en van Waterstaat wordt voorbereid. Aan laatstgenoemd departement zal een afzonderlijke afdeeling voor den Landbouw ingesteld worden, b ijgestaan door een Landbouwraad.

— Verschillende bladen, waaronder ook de N. R. Ct. vernemen, dat de Hoog Edelgestr. Heer N. van den Brandhof, Gouverneur dezer Kolonie zijn ontslag heeft gevraagd.

BUITENLAND.

Italie.— Te Rome is een telegram van de duitsche regeering aan het Vaticaan ontvangen, waarbij verklaard wordt, dat deze regeering met genoegen zal zien, dat katholieke missiën in de duitsche koloniën worden opgericht ; dat verder alle kloosterorden daar zullen worden toegelaten en onder bescherming van Duitschland zullen staan.

Zaterdag 1 Februari is het onder de studenten der Napolitaansche universiteit tot wanordelijkheden gekomen, omdat de jongelui verlangden, dat er vacantie zou worden gegeven wegens de influenza, die nb. afnemende was. Uit vrees voor ernstiger onlusten posteerde de prefect gewapende macht in den omtrek der universiteitsgebouwen, hetgeen de studenten zoo toornig maakte, dat zij in weerwil der vermaningen hunner professoren de sjerp van een politie-officier verscheurden. Hieruit ontstond een vechtpartij, waarbij een aantal studenten gevangen werden genomen, die gisteren terecht zouden staan. Nadat de hoogleeraren zich borg hadden gesteld voor het bewaren der orde trok zich de gewapende macht terug. Bij wijze van straf zullen de lessen eenigen tijd worden geschorst: juist wat de studenten bedoeld hadden. Te Rome hebben 500 studenten op de binnenplaats der universiteit vergaderd, eene motie aangenomen van protest tegen de bezetting der Napolitaansche hoogeschool door de gewapende macht.

— Hertog Amadeus, wiens overlijden wij meldden, was persoonlijk en in zijn huisgezin streng godsdienstig. Langen tijd bleef hij de politiek van zijn vader Victor Emanuel en zijn broeder Humbertus tegenover de H. Stoel afkeuren en slecht eens nam hij een bevel over de troepen in de H. Stad op zich : het was toen de Keizer van Duitschland Rome bezocht.

Met veel stichting is hij na het ontvangen der HH. Sacramenten afgestorven. Zijn gesprekken met zijn broeder, den Koning, moeten van zeer teederen aard geweest zijn en deze diep getroffen hebben.

Omtrent de laatste oogenblikken van den hertog van Aosta publiceert de *Osservatore Romano* de volgende bijzonderheden, die veel opziens te Rome verwekt hebben en niet door

---

binja estranhero di más delicioso ; por fin él dici :

—" Permití mi, generosa senjora, di pidi bo pida pam, promer koe mi disfrutá di toer e delicianan ayí, "

Rabiá e senjora a keda mirele i él a respondéle.

— ¿ Pam ? ¡ Ta di oenda esai a bini bo ! Aki nos no sâ comé pam ; pam ta cominda di hende pober."

E estranhero no a keda satisfecho, ma él no a demoestrá su mal contentoe. El no a comé casi nada di toer lo ke nan a presentéle, i el a coeminsá contá su viahanan largoe, su aventuranan, su adversidad- i desgracianan, su visitanan tantoe na corte di reinan. na castijo di noblenan como den bodega di pobernan ; i él tabata sabi di conta toer esai di un manera tan agradable, tan entusiasta, tan pintoresca, koe e invitadonan tabata loebida di sigui comé i bebé pa nan pagá di más grandi atención na su palabranan. Toer hende tabata altamente admirá, di toer banda di mesa él tabata ricibi aplauso, brindis riba brindis tabata bebé na su honor, i deseo general tabata koe, ohalá, él por keda ainda algún tempoe na Stavoren, afin di continuá contá di rikeza i magnificencia di oriente. Entretanto Richberta a coeminsá ta coensumí, pasobra más atención tabata pagá na e estranhero koe na su persona, i koe su cuentanan tabata inspirá más admiración koe toer pompa i rikeza di su banquete. En vano e senjora a sperá k'e desconocido lotabata tan complaciente di papiá maské ta algo pa alabá i apreciá e recepción digna di un principe k'el a prepará p'éle ; en vano él a yamá su atención riba tal ó cual plato escohí, riba tal ó cual binja ; e estranhero parcé no tabata hací ningún caso ni di palabra ni di persona dje donja di cas.

Esai corazón vano dje senjora no por a soportá mas ; él a habri, el a plamá su tesoronan pa nan ser admirá, i el kier pa nan ta admirá. Su sanger tabata herebé, ma sin embargo él dici coe un tono dulce :

—"¿ I kiko nos amigoe oriental ta papia awor di nos fiesta na Friesland?"

—"¡ Noble senjora ! ainda nunca mi no a mirá tantoe esplendor i tantoe briljo ; hamás mi no a mira tanta magnificencia i rikeza reuní, sí, mi wowonan no a contemplá nunca tantoe tesoro ni den palacio di más voluptuoso di príncipe - i reinan di Oriente."

"¿ I kiko nos amigoe oriental ta papia dje manhar i bebidanan !" e senjora a puntra, mientras su sanger a coeminsa friá un poco.

—" Na ningun parti di mundo mi no a contra coeminda i bebida asina exquisita, asina preciosa, asina abundante manera riba bo mesa dorada," e estranhero a contestá ; "ma," él a continuá na voz haltoe ; "un cos sô a stranja mi sobremanera ; aki mi ta haja falta di un coeminda koe ta di mihor, di mas noble, di más preciosa di toer koe tera ta producí pa hende."

E última palabranan ayí a traspasá alma di Richbertha, nan a paralizá sanger di su benanan, i pálida i temblandoe di rabia, él dici :

—"¡ Ki alimento por ta mihor, más noble i más precioso koe lo ke bo ta mirá aki riba mesa? Nan ta producto di mas escohí di hinter mundo conocí ¿ Kiko por ta falta aki ?"

—"¡ Poderosa senjora ! mi ta bolbé repiti duroe;" e estranheroe a respondé coe despacio, coe un calma provocadora coe un voz cla:" di mihor, di mas noble, di mas precioso di lo ke tera ta producí i koe hamás nunca ta falta riba mesa di un príncipe oriental esai mi wowo ta buskéle aki en vano."

Loca di rabia e senjora a lamanta pará, él a dal su manoe riba mesa te kibréle na sanger, i casi hogandoe di incomodidad, el a grita :

—"¡ Bisá ta kiko, ó mihor ta koe bo declará, koe ta ganja bo ta ganja !"

—" Mi no ta bisa ta kiko," e desconocido a contestá coe toer calma : "bo ta posedé más koe den barcoe, koe ta cruza lamarnan di oost na west, di noord na zuid ; nan por trecéle pa bo coe grandi abundancia. Bisá, mi no ta bisá bo ta kiko ; ma dic le bo hayéle, anto lo bo bolbé mirá mi na Stavoren, i gustosamente lo mi bolbé haci uso di bo hospitalidad."

E ora ayí e estranheroe a lamantá, pará magestuosamente i él a abandoná e fiesta i e habitación.

(*E ta sigui.*)

de officieuze bladen weersproken zijn:

"De adjudanten des prinses, de leden zijner hofhouding, die door de stervende bij zich waren geroepen, om hun een laatste vaarwel toe te roepen stonden in het halfduister der kamer geschaard. De priester, die den stervende in zijn laatsten oogenblikken bijstond, ging op verlangen van den prins zelf een weinig rust nemen. Op het oogenblik, dat hij den drempel wilde overschrijden, trad een persoon uit de zwijgende groep te voorschijn, drukte den priester de hand en fluisterde; "Heb dank." De priester sprak eenige woorden van genegenheid over den hertog, waarop de persoon snikkend zijne dankbetuiging herhaalde. Zeer bewogen, vroeg de priester, tot wien hij de eer had te spreken, want het donker belette hem, zijne trekken te onderscheiden. De persoon greep opnieuw de handen des priesters, barstte in tranen uit en snikte, op het bed van den stervende wijzend: Ik ben zijn broeder.

"Het was de Koning!"

Belgie.—De zaak van Corvilain, den ondernemer der "kardoezenfabriek", welke den 6en September zulk een vreeselijke ramp over Antwerpen gebracht heeft, is Maandag in hooger beroep voor het Brusselsche hof van appèl voor geweest. Corvilain is door de Antwerpsche rechtbank, gelijk bekend is, veroordeeld tot straffen, te zamen bedragende 4 jaar en 7 maanden gevangenisstraf en 476 fr. boete behalve de burgerrechtelijke schadevergoeding. De zaak trok te Brussel weinig belangstelling; hoogstens een twintigtal belangstellenden woonden de zitting bij. Deze trouwens werd geheel ingenomen door het voorlezen van het rapport van den raadsheer, rapporteur Happaerts. Het Openbaar Ministerie werd waargenomen door den substituut van den procureur-generaal, den heer Pholien terwijl de verdediging in handen is van de advocaten Paul Janson, Bonnevie en Rigidiotti.

Frankrijk.— De strijd, welke het Fransche gouvernement sinds een tiental jaren voert tegen de religieuze orden, schijnt dezen weinig schade te doen in de genegenheid en achting van het volk. Een staaltje daarvan vinden wij in de officieele opgave van de aanstaande Vasten-Predicatiën. Zoo zullen de Paters Dominicanen van een der Fransche provincies deze oefeningen leiden in twaalf der voornaamste parochiën van Parijs, in vier metropolitaankerken, in tien Kathedralen en in eenige andere groote steden des lands. Tot hetzelfde zullen vijf anderen paters dezer provincie de zee oversteken naar New-York, Montreal, New-Orleans, Tunis en Corsica.

Duitschland.—De Keizer ontving ll. Dinsdag 4 *Febr.* den fabrikant Friedrich Krupp in een langdurig gehoor en zou heden bij het Parlementair diner ten huize van prins Bismarck den voornaamste fabrikant in Saar-streek, vrijheer Von Stumm, ontmoeten. Deze laatste is kort geleden reeds in het geheim op Friedrichsruhe bij Bismarck geweest. Het is duidelijk dat de Keizer persoonlijk met de aanzienlijkste industrieelen over het arbeidsvraag stuk wenscht te spreken.

Keizer Wilhelm heeft ook een opmerkelijke toespraak gericht tot de Kadetten in de groote militaire kadettenschool te Lichterfelde. Hij zeide o. a. dat in den tegenwoordigen ernstigen tijd aan ieder officier zware plichten zijn opgelegd. De officieren behooren zich door eenvoud en matigheid te onderscheiden, en alle weelde te vermijden. Onbehoorlijke gedragingen tegen onderge-schikten, waarover den Keizer in den laatsten tijd herhaaldelijk klachten zijn ter oore gekomen, worden door hem ten strengste afgekeurd. Een officier behoort taakmoedig en geduldig te wezen, niets onredelijks te verlangen, en steeds indachtig te zijn dat hij, door een onberispelijke levenswandel de tegenwoordige zoo vaak aangevallen wordende monarchie behoort te steunen.

— De verkiezingscampagne voor den Rijksdag is in vollen gang. De verschillende oudafgevaardigden reizen de districten af om de kiezers in 't belang hunner partij te bewerken. Op één Zondag voerde Richter voor vrijzinnige candidaturen driemaal het woord, en wel om 11 uur te Mannheim, om 1 uur te Newstadt a/d Hard en des avonds om half acht te Frankfurt a/d Main.

Dienzelfden dag hield de centrumspartij van de Rijnprovincie eene groote vergadering in het *Gürzenich* te Keulen tot opwekking der kiezers met het oog op den naderenden strijd. Duizenden menschen verdrongen zich in de reusachtige zaal, waar de bijeenkomst plaats had en begroetten met de meeste geestdrift den opperbevelhebber van het katholieke leger, den onvermoeiden Windhorst, die met vele andere leiders naar de hoofdstad der Rijnprovincie was gekomen om de strijders een hartelijk woord toe te spreken. Nadat de president der vergadering en twee andere heeren korte redevoeringen hadden gehouden, nam Windhorst het woord, om in eene uitvoerige rede, geestig, gevat en helder als altijd, den stand van zaken uiteentezetten. De gevierde spreker deed vooral uitkomen, dat er voor de Duitsche Katholieken nog veel te wenschen overgebleven is.

Wanneer men ons vraagt wat wij willen, zeide Windhorst, dan antwoord ik kort en eenvoudig: Wij verlangen datgene wat voor den Culturkampf bestond. Daarmede zijn onze eischen duidelijk uitgedrukt. Verder moet de christelijke school weder veroverd worden en de arbeidswetgeving worden uitgebreid. Windhorst deelde daarbij mede, dat naar alle waarschijnlijkheid zijn wensch in vervulling zal gaan en de nieuwe Rijksdag onmiddellijk na zijne bijeenkomst de wetgeving zou ter hand nemen. Hij wees op de belangstelling, welke de Keizer ten dezen opzichte aan den dag legt en op de benoeming van den nieuwen minister van koophandel, welke zeer bemoedigend is. De rede van den gevierden Windhorst verwekte groote geestdrift. Herhaaldelijk werd hij door donderend applaus onderbroken of verwekte een geestig woord algemeene vroolijkheid. Zelfs op straat bracht men hem warme ovaties.

— In ons vorig nummer vermelden wij reeds, het afsterven van Baron Franckenstein president van het duitsche Centrum. Bij zijn sterfbed stond de adel van Duitschland, voorop de Keizer zelf. Bij zijn begrafenis, die koninklijk was, betuigden duizenden hun deelneming. Over zijn vervanging in den Duitsche Rijksdag schrijft *De Tijd* het volgende:

In den Duitschen Rijksdag zal Franckensteins plaats zoo gemakkelijk niet weder aangevuld worden. Van de heete *Kulturkampfsdagen* af tot in den allerjongsten tijd zat hij daar met dr. Windhorst alleen op het voorste bankje der Centrumsfractie, 't welk slechts 2 zitplaatsen bevat. De Groote Excellentie naast de Kleine Excellentie! De reusachtige en sterkgebouwde, beiersche edelman naast het ineengedoken half blinde manneke; jaar in en jaar uit in broederlijke eensgezindheid en in ongeëvenaarde kracht. Franckenstein was in zijn 65 jaar en dus tien jaar jonger dan Bismarck en 13 jaar jonger dan zijn kameraad op het Rijksdagbankje. Den 17den Januari zou Windhorst zijn 78sten geboortedag vieren, maar het feest van de Kleine Ecellentie werd uitgesteld, omdat de Groote Excellentie ziek was. Men hoopte met de verjaring van den Kleine tevens het herstel van den Groote te kunnen vieren. Helaas, het heeft niet mogen zijn; in de laatste week der Rijksdagszittingen zat de Kleine Excellentie alleen naast den ledigen stoel van zijn wapenbroeder. En al de wilskracht en zelfbeheersching van een Windhorst waren wel noodig om, toen hem de tijding van Franckensteins dood in den Rijksdag gewerd en juist zijn spreekbeurt gekomen was, toch bedaard de tribune te bestijgen en over de Socialistenwet datgene te zeggen wat hij zijn plicht achtte bij dat gewichtig debat in het midden te brengen. Niemand hoorde zijn stem trillen, maar inwendig leed Windhorst onuitsprekelijk veel.— Welke reus zal na de verkiezingen, naast den *riesenhaften Kleinen* op het voorvechtersbankje durven plaats nemen?....

Na Mallinckrodt in 74, had het Centrum niet zulk een verlies geleden. Maar wat zijn de tijden veranderd! Toen algeheele afwezigheid van elke officieele deelneming; thans de Keizer persoonlijk condoleerend, de protestantsche ministers en partijhoofden in de Katholieke Kerk tegenwoordig!

Engeland.— Het laster-proces van Parnell tegen de *Times*, naar aanleiding der bekende documenten van Pigott, liep onlangs plotseling af, doordien de *Times* aannam aan Parnell £ 5000 schadevergoeding te betalen, in welk aanbod Parnell verklaarde te berusten, hoewel hij £ 100.000 had geëischt.

— Kardinaal Manning is onvermoeid in zijn strijd voor confessioneele scholen. Onder den titel *National Education* hebben de uitgevers Burns en Oates de artikelen en opstellen verzameld en in het licht gegeven, welke de kardinaal gedurende de jongste vijf jaren over dit onderwerp schreef. Het bundeltje bevat o. a. de vijftig redenen, waarom de bijzondere scholen in Engeland behooren mee te genieten van de opbrengst der schoolbelastingen. De schoolwet van 1870 wordt door den prelaat scherp gecritiseerd. In zijne „*Reservation*", gehecht aan zijne onderteekening van het rapport der onderwijs-commissie, verlangt de kardinaal een nieuwere en breedere wetgeving op het nationaal onderwijs, strekkende om aan het bijzonder onderwijs zijne vrijheid van zich uit te breiden terug te geven. De liberale *Daily News* noemt de artikelen krachtig, welsprekend en overredend. Het blad meent evenwel, dat de eischen van den kardinaal niet zullen worden ingewilligd.

—Berichten uit Engeland beweren, dat de Khedive Emin Pacha de betrekking van civielgouverneur van Oost-Soedan, standplaats Soeakim, heeft aangeboden, maar deze daarvoor heeft bedankt, omdat hij naar Wadelaï terugkeeren wil en met Duitschland onderhandelt over het uitrusten van eene nieuwe expeditie. Aan persoonlijke vrienden in Duitschland heeft Emin-Pacha geseind, dat hij herstelt en zijne krachten voelt toenemen

— De *Standard* verneemt uit Constantinopel, dat de Britsche gezant te Athene intervenieert ten gunste der Cretenzers. Hij zegt, dat de jongsten firman de rechten der eilanders schent en dat daarom sommige mogendheden de Cretaansche kwestie tot eene Europeesche willen maken.

Portugal.—In de officieele kringen te Lissabon begint men zich ongerust te maken over de vorderingen, welke sinds het conflict met Engeland de republikeinsche ideeën in Portugal gemaakt hebben. Voorheen was de republikeinsche partij slechts vertegenwoordigd door een zekere groep professoren en geleerden, meer theoretici dan mannen van de daad, een soort staf zonder leger. In den laatsten tijd schijnt de republikeinsche partij evenwel ook in andere klassen der maatschappij veel aanhangers te hebben geworven. Men is van meening, dat wanneer thans een vastberaden leider als hoofd daar optrad, een man als Serpa Pinto b. v., die de koloniale strevingen der natie vertegenwoordigt, de republeinsche partij een zeer groot gevaar voor de monarchie zou worden. Het gerucht heeft reeds geloopen, dat Serpa Pinto zijn ontslag zou vragen, en als ambteloos burger naar Portugal teruggkeeren om daar eene politieke rol te gaan spelen.

—Het heeft zeer de aandacht getrokken, dat de Russische gezant te Londen, de heer De Stael, naar St. Petersburg is ontboden. Men veronderstelt, dat de Czaar hem heeft doen overkomen, om zich uitvoerig verslag te doen geven van het Engelsch-Portugeesch conflict, in hetwelk hij zou willen intervenieeren. Zelf de *Times* schijnt deze veronderstelling te deelen en maakt zich blijkbaar over dezen stap van den Czaar ongerust; in een *leadingarticle* betoogt het city-blad, dat Portugal als koloniale mogendheid niets te beteekenen heeft. Het blad rekent er daarom op, dat de Portugeesche regeering het plan om de tusschenkomst der groote mogendheden in te roepen, zal laten varen, aangezien zij volgens Salisbury's orgaan de Congo-akte, waarop zij zich baseert, zelf gewapenderhand heeft geschonden.

—Zondag 2 Febr. meenden de toeschouwers in den schouwburg te Lissabon in de handelingen der clowns bij de opvoering der pantomime: „de Portugeezen in Afrika", een beleediging der Portugeesche vlag te zien, hetgeen tengevolge had, dat alles wat roerbaar was, kort en klein werd geslagen.

NOTICIANAN DI CABEL.

Paris.— Marzo 1. Francia ta aceptá invitacion p'é asisti na conferencia di trabadonan di Berlin.

Jules Simon ta nombrá pa delegado i dos expertos lo companjéle.

— **Londres.** Tin un comision formá pa modificá e tratoe koe prisioneronan ta recibi na Siberia.

Arthur Balfour ta proponé un lei pa largá Irlanda mes trahá su leinan bao dje mes condicionnan manera na Escocia.

New-York.—Carta di Otawa ta bisa koe Parlamento di Canada a rechazá e proyecto di Mac Cash, pa pidi di kità lenga francès como idioma oficial.

Congreso "Pan Americano," a resolvè di trahá un camina di heroe pa uni e dos Americanan.

Paris. — Marzo 2. Nan ta bisa koe emperador Wilhelm lo haci toer su posible pa aumentá flota di Alemania.

La Haya.— Gobierno a encargá na Francia un cierta cantidad di cajón pa fortinan di Hoelanda.

Londres.— Según nobo koe tin Lord Aucklands a morí.

Sub-Secretario di Negocio estranhero a declará den Cámara di Comunes koe nan a decidi e cuestion di estrecho di Behring.

Cámara a concedé un crédito di 20 miljon dollar pa trahá i drechá cuartelnan.

Dos mil trahadó na docknan di Liverpool a poné trabao abao.

Roma. — Deficit di presupuesto di Conseho Municipal di Roma ta 7 miljón di lira.

Viena.— Un grandisima compañía a cocminsá na favor di un gobierno liber na Galicia.

Tin suposicion koe Conde Apponyi lo ta sucesor di Tisza, promer ministro di Hungría.

Paris.— Marzo 4. Nan a debatí dos bé den Senado e lei riba prensa.

Inhurianan publicá pa courantnan por ta persegí pa e ofendidonan dilanti di un tribunal correcional.

Constans, ministro di Interior, a toemá su dimisión. Tirard també kier a haci mes cos, ma president Carnot a nengá di aceptá su demisión.

Courant *Press* ta bisa koe e retiro di Constans ta un pérdida pa Gabinete. Tin nobo koe e radical avanzá, Mr Bourgeois, lo ta sucesor di Mr. Constans.

Londres. — Coe 177 voto contra 96 nan a rechazá antayera den Cámara di Comunes un proyecto di Mr. Labouchère riba escandalonan di West-End.

Labouchère tabata suspendé di su funcionan pasobra el a yama marqués di Salisbury pa ganjadó.

Sir James Morel Mackenzie a recibi 1500 libra esterlina pa danjo i perhuicio den e proceso contra *St. James Gazette* i 150 den es un contra *Times*.

Tabatin terrible mal tempoe na Europa, principalmente na Inglaterra i Italia.

Emir Pacha a yega Zanzibar.

Madrid. — Pa gradicimentoe koe Rei a bira bon, la Reina regente lo pordoná toer delito político.

Bien lihé colonianan spanjó lo forma parti di Unión telegráfica in-

'ternacional, i nan lo sigui reglamentonan di convención di Berlin.

Paris.—Marzo 5. Gobierno francés a decidi di persigui e courant *L' Egalité*, pa motiboe koe él a excitá socialistanan alemán pa matá emperador Wilhelm.

Riba pidimentoe di Gabinete, Presidente Carnot a larga su viaha na Mediteraneo pará te pa después.

Un barcoe di guerra francés a perdé riba costa di Portugal; toer su hendenan a salbá.

Londres.—Un vapor koe tabata bai di Queensland pa Londrés a perdé: cien hende a hogá i cientoe i diez a salbá.

Fó di Maruecos nan ta bisa koe tera ta trankilá,. Tres dje principal hefenan revolucionario ta matá.

Berlin.—Día 15 di Abril, Conferencia di obreronan lo habri. Bélgica Francia, Alemania, Spanja i Italia lo asistí n' éle.

Nan ta bisa koe Herbert de Bismarck lo bai París bien pronto pero ningún hende sabi kiko ta obheto di su viaha.

Paris.— Marzo 6. Mr: Dreyfus a pidi Gobierno ayera den Cámara di diputadonan, esplicación riba demision di Mr: Constans.

Gobierno a proponé un voto di confianza k' a doena pa resultado 243 voto contra 100; 120 diputado a abstené nan: na fin di cuenta nan ta considerá koe gobierno a sali derrotá.

Echevery ta elihí diputado pa Bajos Pirineos.

Rumor di un disgusto den troepanan francés i rei Dahomey ta sigur awor. Francia lo menaza Dahomey.

Londres.— Riba un interpelación di Mr. Ling. Mr. Chapini a respondé den Parlamento e koe gobierno por modificá e condicionan pa importación di baca fó di América.

Roma.— General Bartolo, ministro di guerra, mester toemá su demisión; su opinion ta koe ehercito italiano mester bandona Adua, mientras koe Crispi ta di opinión contraria.

Nan a manda e prisioneronan koe rei Menelik a cohe abordo di *El Tigre*, na Sud di Abisinia.

Berlin.—Gobierno lo no proponé lei nobo contra socialistanan. Ultra conservadornan ta obligá Emperador di declará estado di sitio na e districtonan camina socialistanan tin influencia.

New-York.—Bocayura, ministro di Relacionan estranhera, di Brasil a haya promesa di gobierno di Argentinano permití conspiración contra Republica di Brasil na Buenos Aires.

Madrid.-Republicanonan lo publicá un manifiesto Salmerón, e famoso orador, ta formando un partido radical.

Paris. Marzo 7. — Poutois a interpelá Thevenet ariba nombramiento di Mazeau pa presidente di tribunal di casasión. Thévenet a defendé e nombramiento i e moción pa sigui trabao koe ta na orden di dia, tabata aceptá coe 330 voto contra 86.

Courant *La Liberté* ta haya koe no ta bon di stop e tratado di comercio coe Spanja. Francia tabata saca grandi provecho di importancia di binjanan spanjó, tempoe koe phyloxera a caí den wijndreifi.

Londres.— Principe di Wales a inagurá e puente riba Forth. E empresarionan ta nombrá *baronet* i e ingeniero *caballero*.

Bolton, gladstoniano, ta elihí pa miembro di Parlamento.

Lisboa. — Ministro di Relación Exterior a nenga di kita exequatur di consul inglés. El tá acusé di a doena informacionnan contra Portugal.

Berlin.— Gobierno a manda pa artiljería alemán haci ehercicio di nobo, pa motiboe dje bon éxito koe artiljería francésá a obtené coe luz eléctrica.

San Petersburgo.— Na primavera 200.000 homber lo toema parti na e maniobranan militar.

La Guaira.—Marzo 8. A jegá awé mainta e vapor holandes *Prins Frederik Hendrik*.

VERSCHEIDENHEDEN.

Een gewichtige ontdekking is op den Engelenburcht te Rome gedaan. Men had besloten, ten einde de straat te verbreeden, die op dit punt zeer nauw is, een gedeelte van den burcht te slechten, en slechts het ronde gedeelte, dat het graf van keizer Hadrianus bevat en de bastions, die zich op de hoekpunten bevinden, te laten staan.

Toen men in het gewelf van het St. Jansbastions, aan den zuidoosthoek van het kasteel, een gat gehouwen had, ontdekte men het inwendige van den cilindervormigen toren, door Paus Nicolaas V omstreeks 1445 gebouwd.

De cel is nog in volkomen gaven toestand, zij heeft een geheime deur, welke naar men meent, gemeenschap moet hebben met een gang, welke in den ringmuur uitkomt. De toren heeft drie schietgaten voor kanonnen, waarvan een den Tiber bestrijkt.

Tusschen twee dezer schietgaten bemerkt men den mond van een zeer diepen put. De cel is tot op de hoogte der schietgaten met kogels voor mortieren en springalen gevuld, waarvan het meerendeel van graniet of grieksch marmer zijn vervaardigd.

Er zijn zeer weinig ijzeren kogels.

Men hoopt het uitwendige van den toren even ongeschonden te vinden als het inwendige. Het St. Jansbastion, aan de rechterzijde van den voornaamsten gevel van den burcht gelegen, is een der bastions, welke men wil afbreken.

Het is te hopen, dat na deze ontdekking van een onbetwistbaar geschiedkundig belang, de afbrekers het wel zullen willen sparen.

—

In de elf eerste maanden van 1889 heeft Italië in het buitenland 9.571.000 centenaars koren gekocht, met een benaderde waarde van 150 millioen, terwijl meer dan de helft van het grondgebied onbebouwd ligt, en meer dan honderdduizend gezonde armen elk jaar het land verlaten, daar het hun geen werk en dus geen brood kan verschaffen.

In Rome zelf is het aantal faillissementen in de afgeloopen vijf jaar onrustbarend toegenomen. Terwijl dit getal in 1885 slechts 38 bedroeg en in 1886 25, klom het in 1887 tot 105, in 1888 tot 160 en in 1889 tot 206.

—

Te Napels is de toestand al even treurig. Daar hebben eenige dagen geleden 250 schrijnwerkersgezellen te Napels een manifestatie door de straten der stad gehouden, terwijl zij borden droegen, waarop stond: *Brood en werk*. De manifestanten hebben zich naar den prefect begeven, om hem hun toestand bloot te leggen en de regeering om hulp te verzoeken. De gemeentekas van Napels bevindt zich op het oogenblik in zulk een berooiden toestand, dat men de salarissen der beambten over den laatsten trimester niet uitgekeerd heeft.

—

Dieven stalen te New-York twee baren zilver en verkochten die voor f 25, denkende dat het tin was. Uit de nieuwsbladen vernamen zij den volgenden dag, wat zij eigenlijk gestolen hadden en kochten de baren terug, die zij vervolgens voor f 1560 opnieuw verkochten, dankbaar gestemd dat de pers hen zoo goed had ingelicht. De waarde van het zilver bedroeg evenwel f 5280.

Imprenta de la Libreria de A. BETHENCOURT E HIJOS.—Curaçao.